

Buurtkrant wittevroutenveld

NOVEMBER 1986; JAARGANG 8 NO. 9; OPLAGE 2450; KONTAKTADRES: DR. SCHAEPMANSTRAAT 95, POSTCODE 6202 ZV, TEL. 620066

*zesentachtig jaar....
(en nog steeds strijdbaar!)*

Deze maand zijn we te gast bij een heel bijzonder echtpaar: Gerard Penders en zijn vrouw Marie Penders-Hollanders. Zij wonen al sinds 1948 in de Burg. Nierstraszstraat.

Wie Graad Penders kent, weet dat we het over een zeer strijdvaardig en bewogen persoonlijkheid hebben. En al hebben we slechts enkele maanden geleden de schijnwerper gericht op Sjeng Theunisz (raadslid voor de PvdA), in onze arbeidersbuurt bij uitstek laten wij graag ook deze PvdA-man aan het woord.

Gerard Penders werd geboren in 1900, in het landelijke Geulle. Zijn vrouw Marie is van 1899. Een respectabele leeftijd dus. Het blijkt, dat ze al 67 jaar zijn getrouwd. We worden er stil van.

"Van onze leeftijd komen we bijna niemand meer tegen."

De hartelijke blik in hun ogen getuigt van wijsheid. Een wijsheid die zich laat vertalen als levenservaring, en slechts is voorbehouden aan oude mensen die in hun lange leven zeer veel hebben meegemaakt.

Hij is 86, en eenmaal aan het woord blijkt Graad nog even vitaal en strijdvaardig als jaren geleden, toen hij zelf nog in de fabrieken werkte. Toen de arbeidsomstandigheden nog erbarmelijk waren, en mondigheid gelijk stond aan honger lijden.

Hij kan ervan meepraten: "Ik heb 53 jaar op het podium gestaan."

Als wij vragen, wat het in die jaren betekende om actief lid te zijn van de SDAP (de latere PvdA) komen de herinneringen pas goed los. Jaartallen, namen, gebeurtenissen zijn onuitwisbaar in zijn geheugen gegrift maar hij zou Graad Penders niet zijn als hij niet voortdurend relativerende, en steeds opnieuw de samenhang met onze tijd aangaf.

Al op jonge leeftijd zijn Graad en Marie in Maastricht komen wonen. Aanvankelijk op de "Wal", en omgeving Ruitertij (waar nu Hotel Maastricht ligt).

In 1919 trouwden ze, en er kwamen twee zoons en een dochter. "Mijn zoons hebben nog bij Willem-I gevoetbald" vertelt Graad, die zich nog veel uit de begintijd van de club kan herinneren.

53 jaar "op het podium"

Met zijn 12e kwam hij op de Ceramique. Daarna werkte hij enkele jaren op de Wilhelminamijn, om zoals hij zelf vertelt de Sphinx te ontlopen. Want hoe slecht waren daar niet de arbeidsomstandigheden, en wie van hen is nog in leven...

In 1919 kwam hij op de Zinkwit, en maakte daar meteen de eerste staking mee. Het moet in die jaren zijn geweest, dat Graad zich actief begon te interesseren voor de vakbond. Met zijn aangeboren gevoel voor rechtvaardigheid had hij toen allang in de gaten, dat de misstanden in fabrieken en bedrijven veelal voortkwamen uit het gemeenschappelijk belang van kerk en regenten om de arbeiders oom en afhankelijk te houden.

In 1929 kwam de 2e Zinkwitstaking, en in onze buurtkrant van juli 1979 hebben we Graad al aan het woord gelaten, als ooggetuige en als een van degenen, die toen tegen alle onderdrukking in toch durfden op te komen voor de verbetering van de arbeidsomstandigheden. "Ik heb toen mijn pensioen verspeeld". Hij werd ontslagen, en zwierf in de crisisjaren van de ene baas naar de andere, om toch maar brood op de plank te krijgen voor zijn gezin. Zo kwam hij ook terecht op het SBB (Stikstof Bindings Bedrijf) van De Staatsmijnen (DSM). Vaak door weer en wind op de fiets naar Geleen. Ondanks de ontberingen, en de honger, bleef Graad zich inzetten voor zijn Arbeiderspartij waarvoor hij in de avonden op pad was.

De Roomse lobby, om het maar eens hedendaags uit te drukken, was nog oppermachtig en Graad krijgt nog een vieze smaak in de mond als hij het heeft over die "bandieten".

"Wij waren heidenen, het roed gepeupel". Maar om een mens honger te laten lijden, dan moet je keïnard zijn. Dat moet toch in je zitten. Is dat dan Christelijk?"

"Beter 'n goeie socialist dan een slechte katholiek" dacht Graad dan ook en bleef zich vol overtuiging inzetten voor zijn partij.

"De oorlog heeft veel afgebroken. En", mijmert Graad: "Zou dat niet een opzettelijke vergissing zijn toen 't "Roed-Dörrep" (achter de Franciscus Romanusweg) werd gebombardeerd?"

"Maar de lui zijn pas ná de oorlog gaan leven." Het was vader Drees, die de grondslag legde voor de sociale wetgeving, met zijn Algemene Ouderdomsvoorziening.

We halen even Marga Klompé aan, de afgelopen week overleden. "Een prachtmens" zegt Graad, uit de grond van zijn hart. Bittere

ironie. In de week dat het welzijnswerk massaal in Den Haag protesteert tegen de dramatische bezuinigingen, overluidt de grondlegster. Tijdens haar ambtsperiode in het kabinet Drees, en in volgende kabinetten, bouwde zij de sociale wetgeving verder uit (o.a. bijstandswet 1964).

"Als we niet voorzichtig zijn gaan we weer terug naar de tijd van voor 1940," waarschuwt Graad. Hoe zal dat nog kunnen? Kinderen zullen hun eigen ouders, of zelfs hun grootouders weer moeten gaan onderhouden. En de maatschappij is toch al zo verzakelijkt. Wat hebben aangetrouwde kinderen nog voor boodschap aan hun schoonouders. Wat heeft het huwelijk überhaupt nog voor waarde?

"noe is 't iezer heit"

og steeds is Graad strijdbaar. "Noe, noe is 't iezer weer heit!" Hij is blij, dat hij de kans krijgt om zijn zegje te doen. En hij zal geen gelegenheid voorbij laten gaan om de mensen om hem heen wakker te schudden. "We moeten contact blijven houden met het volk. Maastricht heeft de laatste tientallen jaren zoveel gewonnen. Eindelijk is het bewustzijn in brede lagen gegroeid, dat we ons niet voor de gek moeten laten

de gek moeten laten houden door zakkenvullers."

Inmiddels is Graad al 60 jaar lid van de arbeiderspartij. Maar, zegt hij uit de grond van zijn hart: "zonder zo'n geweldige vrouw zou ik het niet hebben kunnen opbrengen." "Teh zou deen tied toch neet mie trök wèlle", vult Marie aan. Rond de tijd van haar geboorte werd haar vader ontslagen bij de Sphinx, omdat hij vernismonsters had meegesmokkeld voor een onderzoek van de rode vakbond naar massale loodwit-vergiftigingen in gezinnen van arbeiders (zie artikel hiernaast).

We hebben Graad in dit gesprek aan het woord gelaten. Als het aan hem lag, wil hij er nog wel avonden over praten. Het is nu meer dan ooit nodig, vindt hij. En wij zijn het met hem eens:

juist nu in deze tijd waar jongeren wegglijden in de apathie van werkloosheid en voortijdig afgebroken schoolopleidingen.

"Maar", voegt hij er fijntjes aan toe, "weet dat ik mijn hart links heb...!"

Aan de westelijke stadsrand ligt benoep een der talrijke heuvels aan de Tongerseweg het zogeheten „Groete Kèrkehof". Een grafdelver is doende een lange diepe sieuf in de vette kleigrond uit te graven. „Keenderlouppraaf" heet dit in de volksmond. In verschillende lagen worden hierin de kinderlijkjes uit de benedenliggende industriestad Maastricht begraven. De graven van de kleintjes worden voorzien van houten kruisjes waarop ... een nummer staat! - Het woord pléitit wordt in Maastricht anno 1900 niet onderwezen. - In de stad woerkt een geheimzinnige ziekte die vooral onder de gezinnen van de werknemers van de aardewerkfabrieken vreselijk huishoudt. En hoewel de machthebbers de Maastrichtse arbeiders steeds opnieuw prijzen voor hun talrijk kroost, steekt niemand van hen ook maar een vinger uit om de ziekte - die vooral onder de kinderen veel slachtoffers maakt - een halt toe te roepen. De vakvereniging „Loon naar Werk" besluit zelf een onderzoek in te stellen. Alras blijkt de oorzaak van deze plaag: loodvergiftiging!

Analyses - gedaan door de in Wijk wonende tuinbouwleraar dr. Snellen - toonden aan dat het vergif voorkwam in een op de aardewerkfabrieken veel gebruikte vernis. Het sociaal-democratisch Kamerlid Van Helsdingen interpeleerde over deze kwestie in de Tweede Kamer en toonde met de door de Maastrichtse vakvereniging verzamelde schat aan gegevens, oorzaak en moordende uitwerking van de giftige ziekte aan. Minister A. Kuiper preees Van Helsdingen en de vakvereniging „Loon naar Werk" uitgebreid, „voor hun bemoeiingen en hun weldaad aan de arbeidende bevolking bezwezen". Bij zoveel eerbetoon kon Regout uiteraard niet achterblijven. De drie arbeiders, H. Loontjens, Thomassen en Hollanders, die de monsters mee naar buiten hadden gesmokkeld en daarmee talloze levens hadden gered, werden door hem op staande voet etcetera.

Op de 123 geboorten waarbij moeder en vader met loodwit werkten, waren 64 miskramen, 4 ontijdige bevallingen, 5 doodgeborenen en 20 sterfgevallen beneden het eerste levensjaar. Voegt men hierbij de kinderen, die boven het eerste levensjaar stierven, dan kan men vaststellen dat 90% van het kroost dier ongelukkigen ten ondergang gedoemd was vóór het vijfde of zesde levensjaar. (Uit statistiek terzake van de loodwitvergiftiging, samengesteld door vakvereniging „Loon naar Werk")

UIT EEN HERUITGAVE VAN DE VOLKSTRIBUUN IN 1982 DOOR DE PVDA AFDELING MAASTRICHT.

Trefcentrum Oostermaas

Edisonstraat 4,
6224 GK Maastricht.
Telefoon 043 - 621176.

VOOR EEN VOLLEDIGE
VERZORGING VAN UW:
Koffietafels - bruiloften -
vergaderingen -
verenigingsactiviteiten -
bedrijfsfeesten.

tot ziens in het TREFCENTRUM

Friture 't Hepke

Specialiteiten:
- konijnenbout
- zuurvlees
- goulash

Koning Clovisstraat 5B
tel. 623705

KLEURENFOTO'S VANAF

59 cent*

FOTO VAN POCKET-
INSTAMATIC- EN
KLEINBEELDFILM

* Alleen bij gelijktijdig ontwikkelen en afdrucken

PASFOTO'S
KLAAR TERWIJL U WACHT
FOTOLIJSTEN, FOTOALBUMS
VIDEO CASSETTES

Het oude vertrouwde adres
in Oostermaas

FOTO
MATH. KNOBEN
Frankenstraat 148, tel. 043-627591

cafe ~ zaal DE KEEMEL

Wij verzorgen al uw feesten,
koffietafels, recepties,
vergaderingen (tot 100 pers.)

Koude en warme gerechten
(speciale prijzen)

Verhuur van serviesgoed.

Fam. Timmers

Frankenstraat 139
Maastricht
Tel. 043-620958

BUURT JOURNAAL

Wittevrouwenveld Natuurlijk

Op 1 december a.s. krijgen we er nieuwe buurtkrant bij. De naam: Wittevrouwenveld Natuurlijk. Deze krant, die maandelijks zal verschijnen, wordt gemaakt in samenwerking tussen: de St. Theresiaschool, "Us weijke" en Natuur-educatie Maastricht.

Zoals de naam al zegt zal dit blad vooral aandacht besteden aan de natuur. We zijn zeer benieuwd naar het eerste nummer en wensen dit nieuwe blad veel succes toe. Alle kinderen van de basisschool krijgen dit blad mee naar huis. Voor belangstellende buurtbewoners is dit blad gratis verkrijgbaar bij: Wijkhuis Maris Stella, Sigarenmagazijn Rouwenhorst, Frankenstr. Witte Vrouwenwerkwinkel, Schepenenpl.

Nieuwe schaakclub?

Er is gebleken dat er in Wittevrouwenveld nogal wat schaakliefhebbers zijn. Daarom wilden wij in W.V.V. e.o. een schaakclub opzetten. Als er genoeg gegadigden zijn kunnen we onder elkaar eens bekijken hoe we dit kunnen doen. (oud en jong zijn welkom). Wanneer U interesse heeft kunt U zich telefonisch opgeven bij:

J. Smeets, tel.: 631474

Groene Kruis

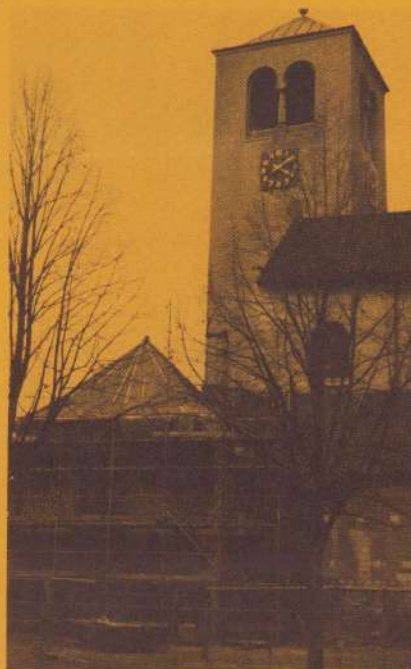
Per 1 oktober j.l. is het Groene Kruis erin geslaagd om Mevr. m. Franssen aan te trekken als consultatieburo-arts in de wijken Oostermaas en Wittevrouwenveld. Hiermee is, naar wij hopen, een einde gekomen aan de vele wisselingen van consultatieburo-artsen, die de laatste tijd door omstandigheden hebben moeten plaatsvinden. Wij danken U voor het begrip dat U hiervoor hebt getoond en wensen Mevr. Franssen, naar wij hopen gedurende vele jaren, een prettig werkklimaat toe.

Het Groene Kruis.

(Red.: Wat is het verschil tussen Oostermaas en Wittevrouwenveld?)

Restauratie v.d. kerk.

De restauratie van de O.L.V. van Lourdeskerk vordert gestaag. Toch komt men telkens weer voor nieuwe verrassingen te staan. Zo ontdekte men onlangs dat het dak van de Mariakapel zo rot was als een mispel en geheel vernieuwd moest worden. En daar is men nu volop mee bezig. Een schadepost waar men niet op gerekend had.

De stadsvernieuwingstrein van het W.V.V. rolt verder....!

In de Buurtkrant van juni schreven wij dat in febr. van dit jaar een bewonerskomitee gestart is met haar activiteiten rond het groot onderhoud en de verbetering van 45 woningen van Eigen Jaard.

Intussen is bekend, dat de bouwvereniging in dec. de ramen gaat vervangen en dat in jan. 1987 de woningen binnenshuis aangepakt gaan worden.

De stadsvernieuwingstrein loopt intussen gewoon verder.

Eind sept., begin okt. hebben namelijk een tweetal informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor de bewoners van het kompleks van 87 woningen van Beter Wonen en van het kompleks van 57 woningen van Eigen Haard.

Beide kompleksen liggen in hetzelfde gedeelte van het W.V.V., namelijk de Burg. Bauduinstraat, Burg. Nierstrasstraat en omstreken.

Tijdens de informatiebijeenkomsten hebben zich voor beide kompleksen bewoners gemeld die deel gaan uitmaken van de bewonerskomitees.

In het kompleks van 87 is reeds gestart met een bewonerswensenonderzoek en een bouwtechnisch onderzoek en binnenkort gaat dit ook gebeuren in het kompleks van 57.

De gegevens van beide onderzoeken zullen moeten leiden tot een voorstelplan, waarover bewoners kunnen inspreken.

Behalve de werkzaamheden die de komitees verrichten met betrekking tot het groot onderhoud, is door beide komitees ook de noodzaak uitgesproken, dat de woonomgeving ook dringend aan een opknappbeurt toe is.

Men hoopt in samenwerking met de off. bewonerskommissie van Eigen Haard en het Bewonersoverlegorgaan van Beter Wonen ook hierin tot actie te kunnen overgaan.

De direkt betrokken bewoners worden op de hoogte gehouden via de eigen informatiebrochures en in de buurtkrant zullen wij U ook verder informeren over de ontwikkelingen.

UW BUURTHUIS

Frankenstraat 195
Tel. 626909
Loop er liever langer op P. Foppen

Loop 'ns naar uw schoenmaker

OPTIEK OOST

Maastricht, Voltastraat 46

tel. 043-627670

De kleinste zaak met de grootste service

j stegen

Heerlijk en ovenvers brood en gebak

Onze specialiteit:
- het echt Limburgse boerenroggebrood
- malsovit dieetbrood

voltastraat 40, maastricht tel. 626319

Tweewieler centrum
"Clovis"
Koning Clovisstraat 3
Maastricht

tel. 626933

HAL 200

een mooi boeket

een aardig kado

hoek Frankenstraat
Koningsplein

DRIMA'S WOLBOETIEK

De enig's Scheepjeswinkelt in Maastricht.
Het complete assortiment steeds voorradig
Ook voor handwerkpakketten, fournituren, breiboeken enz. enz.

Frankenstraat 136
Maastricht tel. 633434
levens levering aan instellingen a.d.

CASH & CARRY

Drankenhandel
Van Aubel

Voor al uw dranken,
glaswerk, kristallijns,
verhuur van
buffetinstallaties,
tafels en
stoelen.

Geopend van
9.00 - 18.00 uur

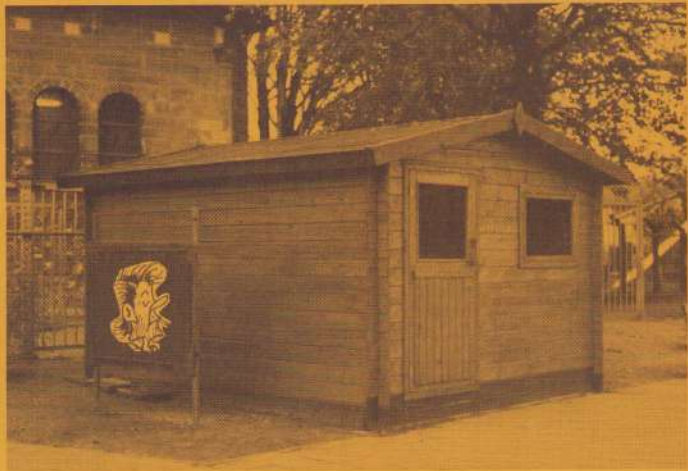
Tel.: 043-627271
Eburonweg 31 - Maastricht

Tuinhuisje.

Om het buitenspel-materiaal goed op te kunnen bergen hebben we nu een echt tuinhuis op de speelplaats en daar zijn we reuze trots op. Een paar vaders hebben gegraven, gesjouwd en geverfd. Bedankt!

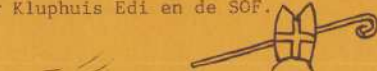
Een gedeelte van het tuinhuis is bekostigd uit de opbrengst van de fancy-fair, die twee jaar geleden georganiseerd werd. Bedankt ouders! De rest werd bekostigd door het schoolbestuur. We zijn er erg blij mee.

Het team en de kinderen van de Basisschool St. Theresia.

Sinterklaas

Het feest van St. Nikolaas staat weer voor de deur! Hij zal ook dit jaar weer door W.V.V. trekken met knecht en pasrd. Zaterdag 29 november zal hij 's middags door de buurt trekken en na afloop even uitrusten in Kluphuis Edi. Iedereen is dan, gratis, welkom. Woensdag 3 december brengt de goedheiligman een bezoek aan Kluphuis edi. Kinderen tot 12 jaar en hun ouders zijn dan van harte welkom. We beginnen om 14.00 en de entree bedraagt f 1,00. Deze activiteiten worden U aangeboden door Kluphuis Edi en de SOF.

verdwaaid herfstblaadje

MANUS

BERICHT VOOR MAROKKANEN

أخواننا المغاربة مسكنا
بهذا الحيا إذا كنتم
في حاجة لأملا جميع
الأوراق كأوراق الضرائب
وأوراق التحويلات لمرة واحدة
(الصلاح أو تدريسات) وأوراق
التأمينات مثلا.
وكذلك بعض الإرسادات الأخرى
وذلك كل يوم صباحا
ويمكن لكم ان تتصلوا بنا
الحيا في العنوان التالي:
Wijkhuis manis stella
Dr. Schaepmanstraat 95

Wielervierdaagse.

De Wielervierdaagse, georganiseerd door de Gele Rijders en de Dromedarissen, was weer een succes. Vooral tijdens de prominente ritten hebben de aanwezigen zich kostelijk geamuseerd. Jean Hofman van Willem 1 presteerde het zelfs dat de wijzers terug liepen in plaats van vooruit.

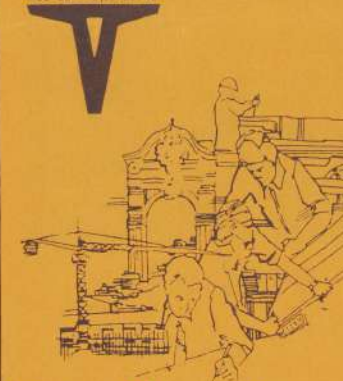

INRICHTEN ??
profiteer van onze ervaring

Zonneschermen: alle typen leverbaar
Rolluiken: Heroal

meer dan 110 jaar bouwen

Gebr. Theunissen
aannemersbedrijf

concernweg 172 6213 DL Maastricht

ZELFS DE
beste winkel kan
WEL WAT
hulp
gebruiken!

Heeft U gebruikte kleding?
Denk dan aan de Witte vrouwen-
werkwinkel. Tel 628059/620313